Doe jij dit ook altijd zo?!

Achtergrond
en gebruik van het scholingspakket

Aangeboden door alle Twentse gemeenten en aanbieders voor huishoudelijke ondersteuning in Twente

Voorwoord

Voorwoord

Huishoudelijk ondersteuners spelen een belangrijke rol in het dagelijks leven van inwoners die ondersteuning ontvangen bij het huishouden. Zij komen regelmatig bij mensen thuis, bouwen een vertrouwensband op en zien vaak als één van de eersten wanneer er veranderingen optreden in gezondheid, welzijn of zelfredzaamheid.
Om hen te ondersteunen in deze rol is een samenhangend pakket aan materialen ontwikkeld. De materialen helpen medewerkers om bewust stil te staan bij hun eigen handelen, praktische handvatten toe te passen en met elkaar in gesprek te blijven over situaties die zij in hun werk tegenkomen.

In dit document lees je waarom deze materialen zijn ontwikkeld, hoe de verschillende onderdelen met elkaar samenhangen en op welke manier organisaties ze kunnen inzetten binnen hun bestaande scholings- en ontwikkelactiviteiten.

Het pakket

De achtergrond

De materialen binnen 'Doe jij dit ook altijd zo?!' zijn ontwikkeld vanuit de overtuiging dat huishoudelijk ondersteuners een belangrijke bijdrage leveren aan gezond en zelfredzaam ouder worden. Door aandacht te hebben voor zelfredzaamheid, signalering, veiligheid en professioneel handelen kunnen zij iedere dag opnieuw van betekenis zijn voor hun cliënten.
Dit pakket ondersteunt medewerkers, teams en organisaties om die rol met vertrouwen vorm te geven. Door de materialen blijvend te gebruiken en met elkaar in gesprek te blijven, ontstaat een duurzame manier van leren en ontwikkelen die aansluit bij de praktijk van vandaag én morgen.

Waarom dit pakket?

Mensen wonen langer zelfstandig thuis dan vroeger. Tegelijkertijd neemt de druk op zorg en ondersteuning toe. Hierdoor wordt het steeds belangrijker dat inwoners zo lang mogelijk actief blijven, zelf keuzes kunnen maken en de regie houden over hun eigen leven.
Huishoudelijk ondersteuners vervullen hierin een belangrijke rol. Zij ondersteunen niet alleen bij huishoudelijke taken, maar kunnen cliënten ook stimuleren om actief te blijven en zelf taken uit te voeren die nog binnen hun mogelijkheden liggen. Daarnaast zijn zij vaak één van de eerste professionals die veranderingen in gezondheid, gedrag of welzijn signaleren.
Vanuit deze opgave ontstond binnen Twente de gezamenlijke ambitie om huishoudelijk ondersteuners beter toe te rusten op hun rol rondom:

- het stimuleren van zelfredzaamheid;
- het herkennen van kwetsbaarheid;
- het signaleren van veranderingen;
- het omgaan met cliënten en naasten;
- het bewaken van de eigen professionele grenzen.

De materialen in dit pakket geven hier op een laagdrempelige en praktische manier invulling aan.

Ontwikkeling van het pakket

Het pakket is ontwikkeld binnen het project Deskundigheidsbevordering Huishoudelijke Ondersteuning van Twentse Koers. Een werkgroep met een afvaardiging van gemeenten en aanbieders én een klankbordgroep van huishoudelijk ondersteuners hebben hierin nauw samengewerkt en actief bijgedragen aan de inhoud.

Een belangrijke uitgangspunt was dat de materialen laagdrempelig ingezet konden worden. Dat betekent dat ze herkenbaar en direct toepasbaar moesten zijn voor de dagelijkse praktijk. Daarom is ervoor gekozen om ervaringen uit het werk centraal te stellen en theorie zoveel mogelijk te vertalen naar herkenbare situaties, praktische voorbeelden en concrete tips.

Brede blik

Breder kijken dan de huishoudelijk ondersteuner

De ontwikkeling van dit pakket richt zich in eerste instantie op huishoudelijk ondersteuners.
Om de beweging richting meer zelfredzaamheid en bewustwording succesvol te maken, is echter meer nodig dan alleen deskundigheidsbevordering van huishoudelijk ondersteuners.

Ook Wmo-professionals, leidinggevenden, coördinatoren, planners, beleidsmedewerkers, etc. bij zowel gemeenten als aanbieders spelen een belangrijke rol. Zij geven richting aan de manier waarop huishoudelijke ondersteuning wordt georganiseerd en aan de boodschap die inwoners én huishoudelijk ondersteuners daar over ontvangen. Daarom is naast de praktische hulpmiddelen voor huishoudelijk ondersteuners ook een communicatiemiddel ontwikkeld voor deze bredere doelgroep.

Eén gezamenlijke boodschap

De animatie laat zien welke ontwikkeling binnen Twente is ingezet en waarom deze belangrijk is.
Er wordt getoond dat huishoudelijk ondersteuners niet alleen ondersteunen in huishoudelijke taken, maar inwoners ook stimuleren om zelf actief te blijven waar dat mogelijk is. Juist kleine dagelijkse activiteiten helpen mensen om langer zelfstandig en betrokken te blijven.

Daarnaast benadrukt de animatie een belangrijke gezamenlijke boodschap:
Huishoudelijke ondersteuning is bedoeld voor taken die iemand niet meer zelfstandig kan uitvoeren.
Taken die iemand nog wel zelf kan doen, dragen juist bij aan het behoud van zelfstandigheid en eigen regie.

Deze boodschap helpt om verwachtingen van inwoners, professionals en organisaties beter op elkaar af te stemmen

De leerlijn

Twee sporen

Twee sporen

De verschillende producten die binnen dit project zijn ontwikkeld, dragen allemaal bij aan hetzelfde doel: inwoners ondersteunen om zo lang mogelijk zelfstandig, veilig en met eigen regie thuis te kunnen blijven wonen. Daarbij zijn twee sporen ontwikkeld, die elkaar aanvullen.
Enerzijds is ingezet op het versterken van de kennis, vaardigheden en bewustwording van huishoudelijk ondersteuners. Anderzijds is gewerkt aan bewustwording en eenduidige communicatie binnen gemeenten, aanbieders en richting inwoners.
Samen vormen deze sporen één geheel.

Spoor 1: de huishoudelijk ondersteuner

Dit spoor ondersteunt huishoudelijk ondersteuners bij het herkennen van hun rol, het vergroten van hun kennis en het toepassen daarvan in de praktijk.

Bewustwording
De basis van het pakket is bewustwording van de belangrijke rol die huishoudelijk ondersteuners vervullen. Zij zien veel achter de voordeur en kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het behouden van zelfredzaamheid en het tijdig herkennen van veranderingen bij cliënten.
De theatervoorstelling ‘Doe jij dit ook altijd zo?!’ heeft deze bewustwording op gang gebracht en vormde het vertrekpunt voor de verdere ontwikkeling van de materialen.

Inzicht
De thema's uit de voorstelling zijn vertaald naar praktische handvatten voor de dagelijkse praktijk. Het zakboekje en de video's bieden herkenbare voorbeelden, tips en aandachtspunten rondom onderwerpen die huishoudelijk ondersteuners regelmatig tegenkomen.

Toepassen
De signalenkaart ondersteunt medewerkers bij het herkennen van signalen van kwetsbaarheid en veranderingen bij cliënten. Hiermee worden medewerkers geholpen om bewust te kijken, signalen te herkennen en deze volgens de afspraken binnen de organisatie door te geven.

Samen leren
Met behulp van de themakaarten kunnen teams met elkaar in gesprek gaan over praktijksituaties. Door ervaringen uit te wisselen en gezamenlijk te reflecteren ontstaat verdere verdieping op de thema's uit het zakboekje.

Borgen
Door de materialen structureel terug te laten komen in teamoverleggen, introductietrajecten en als onderdeel van deskundigheidsbevordering worden de thema's een blijvend onderdeel van de dagelijkse praktijk.

De leerlijn

Twee sporen

Spoor 2: Gemeenten, aanbieders en inwoners

Naast de ontwikkeling van materialen voor huishoudelijk ondersteuners is gewerkt aan het creëren van bewustwording bij Wmo-professionals, leidinggevenden, coördinatoren, planners, beleidsmedewerkers, etc. bij zowel gemeenten als aanbieders.
Het doel hiervan is om vanuit een gezamenlijke visie te werken aan zelfredzaamheid en gezond ouder worden en daarbij een gezamenlijke boodschap uit te dragen.

Bewustwording
De animatie laat zien waarom aandacht voor zelfredzaamheid belangrijk is en welke rol huishoudelijke ondersteuning hierin speelt. Daarnaast maakt de animatie zichtbaar welke stappen in Twente zijn gezet om huishoudelijk ondersteuners beter toe te rusten voor hun werk.

Gezamenlijke visie
De animatie ondersteunt het gesprek tussen gemeenten en aanbieders over de veranderende maatschappelijke opgave en de rol die huishoudelijke ondersteuning daarin vervult. Dit onderschrijft het gedeelde begrip van wat huishoudelijke ondersteuning kan bijdragen aan zelfstandig thuis wonen.

Eenduidige communicatie
De animatie ondersteunt een gezamenlijke boodschap richting inwoners:
Huishoudelijke ondersteuning helpt bij taken die iemand niet meer zelfstandig kan uitvoeren. Activiteiten die iemand nog wel zelf kan doen, dragen juist bij aan het behouden van zelfstandigheid, gezondheid en eigen regie. Wanneer gemeenten, aanbieders en professionals deze boodschap op dezelfde manier uitdragen, ontstaat meer duidelijkheid en herkenbaarheid voor inwoners.

Onderdeel van beleid, communicatie en uitvoering
Door de animatie structureel te gebruiken bij bijeenkomsten, implementatieactiviteiten, beleidsontwikkeling en communicatie ontstaat een duurzame verbinding tussen beleid, uitvoering en praktijk.

De materialen

Alles op 1 plek

De materialen

In het pakket van de scholing zijn meerdere materialen opgenomen, die allemaal binnen de leerlijn kunnen worden ingezet.

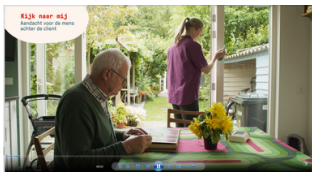
Zakboekje

Een praktisch naslagwerk voor huishoudelijk ondersteuners met herkenbare situaties, tips en verwijzingen naar video's.

Video's

Korte praktijkgerichte video's die situaties herkenbaar maken en gesprekken ondersteunen.

Signalenkaart

Een hulpmiddel voor het herkennen van signalen van kwetsbaarheid.

Themakaarten

Gesprekskaarten die gebruikt kunnen worden tijdens team overleggen, themabijeenkomsten en scholingsmomenten.

Achtergronddocument

Dit document beschrijft de achtergrond, samenhang en inzet van de materialen.

Animatie

Een communicatiemiddel voor gemeenten en aanbieders. De animatie laat zien waarom de materialen zijn ontwikkeld, welke beweging we in Twente willen maken rondom zelfredzaamheid en welke gezamenlijke boodschap organisaties richting inwoners kunnen uitdragen.

De materialen

Het gebruik

Advies voor het gebruik

De materialen kunnen op verschillende manieren worden ingezet. Vanuit de organisatie kan hierbij worden aangesloten op bestaande werkoverleggen, themabijeenkomsten, scholingsactiviteiten en introductieprogramma's.

Nieuwe medewerkers

- Introductie op de visie achter het pakket.
- Uitreiken van het zakboekje.
- Bekijken van relevante video's.
- Kennismaken met de signalenkaart.
- Bespreken van thema's via de themakaarten.

Bestaande medewerkers

- Gebruik het zakboekje als naslagwerk.
- Bespreek regelmatig een thema tijdens teamoverleggen.
- Gebruik praktijkvoorbeelden uit het dagelijkse werk.
- Besteed aandacht aan signalering en meldroutes binnen de organisatie.

Teamleiders, coördinatoren en vergelijkbare functies

- Bespreek periodiek een thema tijdens werkoverleggen.
- Stimuleer uitwisseling van ervaringen.
- Maak de verbinding met het beleid en de werkwijze van de eigen organisatie.
- Zorg dat medewerkers weten waar zij signalen kunnen melden.